

IV САОБРАЋАЈНА ПРАВИЛА

1. КРЕТАЊЕ ПЈЕШАКА

1.1. Кретање пјешака пјешачким површинама

Пјешаци су лица која учествују у саобраћају а не управљају возилом, нити се превозе у возилу или на возилу. Пјешаци су и лица која властитом снагом гурају или вуку возило, ручна колица, бицикл, мопед, дјечија колица или покретна колица за немоћна лица. Пјешаци су и лица у покретној столици за немоћна лица коју покрећу властитом снагом или снагом мотора, ако се при томе крећу брзином човјечијег хода. Такође, пјешаци су и лица која клизе клизаљкама, скијама, санкама или се возе на котураљкама.

Слика 86. Површине намјењене за кретање возила и пјешака

Пјешаци су најбројнија категорија учесника у саобраћају. Пјешаци су најспорији и најмање заштићени, али довољно покретљиви да се у случају потребе зауставе или уклоне са коловоза брже и лакше него било које возило. Правилно понашање пјешака у саобраћају, међусобна толеранција између пјешака и возача једно је од мјерила степена саобраћајне културе и услов

безбједног учешћа у саобраћају. Прописима су регулисана правила кретања пјешака, која их обавезују на пажљиво и опрезно кретање како би се избјегле саобраћајне незгоде. Пјешаци за кретање користе простор уз куће, са обје стране улице, а возачи су задржали средину улице (слика 86).

Кретање тротоаром

У насељу, ако идете пјешнице, за своје кретање првенствено морате користити тротоар или другу одређену површину погодну за кретање пјешака (пјешачка стаза).

Тротоар је посебно уређена саобраћајна површина намијењена за кретање пјешака, која није у истом нивоу с коловозом пута, или је од коловоза одвојена на други начин (слика 87).

Слика 87. Кретање пјешака тротоаром

Кретање пјешачком стазом

Пјешачка стаза је посебно изграђена саобраћајна површина по којој се пјешаци морају кретати. На пјешачким стазама пјешаци се крећу безбједно. Стаза је означена саобраћајним знаком обавезе (слика 88).

Слика 88. Пјешачка стаза

„Пјешачка стаза“

„Стаза за пјешаке и бициклисте“

„Раздвојена стаза за пјешаке и бициклисте“

„Зона смиреног саобраћаја“

Слика 89. Саобраћајни знакови који означавају површине

Пјешачка зона је уређена саобраћајна површина намијењена за кретање пјешака, у којој је дозвољено кретање моторних возила с посебним одобрењем (слика 90).

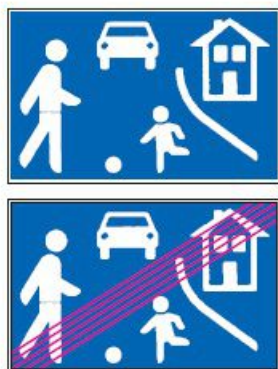
Пјешачке зоне се најчешће налазе у строгим центрима већих насеља и у њима је дозвољено кретање само пјешацима, под истим правилима као и приликом кретања тротоаром. Пјешачке зоне су састављене од једне или више површина намијењених за кретање пјешака.

Пјешачке зоне се обилежавају одговарајућим саобраћајним знаком „Пјешачка зона“, као и знаком „Завршетак пјешачке зоне“.

Слика 90. Саобраћајни знакови “почетак и завршетак пјешачке зоне”

Зона смиреног саобраћаја обилежава мјесто у насељу, у ком се не смије возити брже од брзине хода пјешака, због тога што је допуштена дјечија игра и кретање пјешака. На почетку и на крају таквих зона постављају се одговарајући саобраћајни знакови (слика 91).

Слика 91. Саобраћајни знакови којима се означава почетак и завршетак зоне смиреног саобраћаја

1.2. Кретање пјешака коловозом

По правилу, пјешак не смије да се креће и задржава на коловозу. Уколико у насељу на путу нема тротоара или других површина погодних за кретање пјешака, пјешак смије да се креће коловозом.

Ако се пјешаци крећу коловозом, морају да се крећу што ближе ивици коловоза и то врло пажљиво, тако да не ометају или не спречавају саобраћај возила.

Дијете до шест година старости може да учествује у саобраћају као пјешак на коловозу само ако има као непосредног пратиоца лице старије од 16 година.

На јавним путевима ван насеља, на којима није прописом или саобраћајним знаком забрањено кретање пјешака, а за кретање немају других погодних површина, пјешаци смију да се крећу уз лијеву ивицу коловоза у смјеру кретања, тако да возилима долазе у сусрет (пјешаци виде возила и возачи виде пјешаке).

Изузетно од овог правила, пјешак може да се креће десном страном коловоза само када је за њега такво кретање безбједније (непрегледна кривина, провалија, усјек, засјек, одрон).

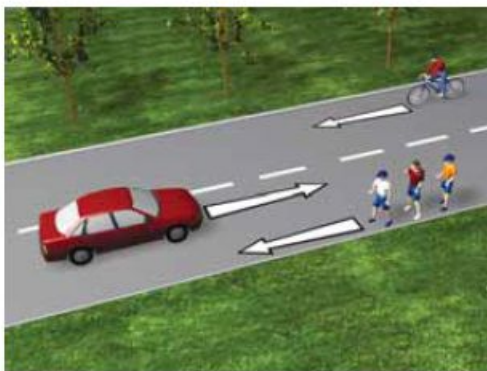
Прописима и саобраћаним знацима на јавним путевима може се забранити кретање пјешацима.

На аутопуту, брзом путу и путу резервисаном за саобраћај моторних возила забрањено је кретање пјешацима.

Слика 92. Саобраћајни знакови који означавају саобраћајне површине по којима се не смију кретати пјешаци

Када се пјешаци крећу коловозом у групи треба да ходају један иза другог (слика 93). Ако се крећу један поред другог доводе у опасност и себе и возаче возила који их морају обићи.

Слика 93. Кретање пјешака у групи ивицама коловоза

Уз десну ивицу коловоза у смјеру кретања мора да се креће: организована колона пјешака као и пјешак који гура ручна колица, бицикл, лаки мотоцикл или мотоцикл, те лица која се крећу у инвалидским колицима.

1.3. Кретање пјешака ноћу и у условима смањене видљивости

Пјешак као учесник у саобраћају за своје кретање користи тротоар, пјешачку стазу или коловоз. Нажалост, пјешак је најслабији и најнезаштићенији учесник у саобраћају.

Свакодневно пјешаци различитих узраста смртно страдају или постају инвалиди у саобраћајним незгодама, које се догађају дању или ноћу. Незгоде са пјешацима често се догађају у сумрак или ноћу, или у вријеме смањене видљивости. Један од главних разлога због којих се те незгоде догађају је слаба уочљивост пјешака, поготово ако носе тамну одјећу. Пјешаци јасно виде свјетло возила и с веће удаљености те претпостављају да и њих возачи виде. Међутим, то није тачно.

Када се крећу коловозом на јавном путу ван насељеног мјеста, ноћу и дању у условима смањене видљивости, пјешаци морају бити означени свјетло-одбојним прслуком (слика 94).

Слика 94. Свјетлоодбојни (флуоросцентни) прслук

Слика 95. Кретање организоване колоне пјешака ноћу

Дијете, ако се креће ноћу као и приликом смањене видљивости по коловозу, неосвјетљеног или слабо освјетљеног пута мора имати на видном мјесту (на школској торби, одјећи, обући, ...) обиљежја са ретрорефлектујућим карактеристикама.

Ноћу, колона пјешака мора бити обиљежена с предње стране свјетлом бијеле или жуте боје, а са задње стране свјетлом црвене боје (слика 95).